

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova a előfizetési pénzek
hirdetések és minden a ki
adóhivatalt érdeklő közle
mények küldendők.

Nyitási díjben egy sor
közlelési díja 20 fillér

Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 10 kor. — fillér
Félévre 5 kor. — fillér
Negyedévre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi rész
illető közlemények kül
dendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Hivatalos közlemények.

8395—1900. Szarvas község előjárói.

Hirdetmény.

Alólirottak ezennel közhírré tesszük, hogy Szarvas nagy község közkorház és ápodái alap, közművelődési alap és közmunka pénztárainak az 1901-ik évre összeállított költségvetései az 1886 ik évi XXII t. cz. 125 ik §ának 2ik bekezdése rendelkezése alapján a folyó év október hó 7ik napjától bezárólag október hó 22ig 15 napi közszemlére van kitéve.

Ezen költségvetések a községi számvevőnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szarvason, 1900. szeptember hó 29én.

Az előjáróság nevében:

KOVÁCS, SALACZ,
t. bíró. h. első jegyző.

7642 - 1900 Szarvas nagy község előjárói

Hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság által közhírré tételik, hogy a m. kir. honvéd ellenőrzési szemle Szarvason a község házában a f. évi október 8tól 11ig a következő sorrendben fog megejteni:

Október hó 8-án Öcsöd községbeli 1888—1899 évfolyam és az idegenek.

Október hó 9 én Szarvas községbeli 1888—1891 évfolyambeliek.

Október hó 10-én Szarvas községbeli 1892—1899 évfolyambeliek és az idegenek — továbbá Kondoros községbeli 1888—1899 évfolyambeliek és az idegenek.

Október hó 11-én Szentandrás községbeliek 1888—1899 évfolyam és az idegenek.

A községben tartózkodó más gyalog vagy huszár ezredhez tartozó honvédek a szemlén szintén kötelesek részt venni.

Az ellenőrzési szemlén meg nem jelenők pedig kötelesek lesznek a f. évi november 23 és 24-ikén Gyulán megtartandó utóellenőrzési szemlén megjelenni. A szemle mindenkor reggeli 9 órakor fog kezdődni.

Szarvas, 1900 szeptember 11.

Az előjáróság nevében:
MELIS, SALACZ,
bíró. jegyző.

8087—1900—ikt.

Hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság által közhírré tételik, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli ellenőrzési szemle Szarvas község házában a f. évi október 15. 16. 17 és 18 napjain a következő sorrendben fog megejteni:

Október 15-én a szarvasi illetőségűek közül az 1890, 1891, 1892 és 1893 évfolyambeliek.

Október 16-án a szarvasi illetőségűek 1894—1899 évfolyambeliek mind és a Szarvason tartózkodó idegenek.

Október 17-én a B.-szent-andrási és kondorosi illetőségűek mind (az 1890—1899 évfolyamok) és az ott tartózkodó idegenek.

Október 18-án az öcsödi illetőségűek mind (1890—1899) évfolyamok és az idegenek.

Az ellenőrzési szemle mindenkor reggel 8 órakor veszi kezdetét kivéve október 17-ét a mikor a szemle kezdete reggel 9 órakor kezdődik.

A kik az ellenőrzési szemlén bármi oknál fogva meg nem jelennek, azok kötelesek a B.-Csabán november 19, 20, 21 és 22 én megtartandó utó ellenőrző szemlén megjelenni.

Szarvas, 1900. szeptember hó 22-én.

Az előjáróság nevében:
MELIS, SALACZ,
bíró. jegyző.

Gazdasági válság.

A gazda megszántja az anyaföldet, elveti a magot, viseli egy hosszú éven át az időjárás és természet viszontagságainak összes esélyeit, learatja a termést; kicsépli az „élet“-et és aratás után, mikor eladásra kerül a gabona, verejtékes munkájának egész eredményét és tisztá hasznát a — közvetítő vágja zsebre.

És ez így van nálunk, így van egész Európában, Amerikában, így az egész világon.

Először azt hitték a gazdák, hogy a helyesebb gazdasági kultúra, a nagyobb termelés majd meghozza a kívánt eredményt; — megindult tehát a mozgalom az egész világon a termelés tökéletesítésére.

Azonban az utolsó évtized meghozta a gazdák keserű kiábrándulását.

Hogy helyesebb kulturát létesítsenek, adósságba verték magukat, de a birtokok tiszta hozadéka csak nem növekedett, hanem még fokról-fokra csökkent, úgy, hogy az új terhek kamatait és törlesztését sem bírták meg; a régi kúriák újra kerültek és megindult szédületes gyorsasággal a gazdátársadalom tönkretelése mindenütt az egész világon. Be kellett látni tehát mindenkinek a baj igazi okát, hogy a közvetítő kereskedelem kiszákmányolja a termelő osztályokat azokkal a megengedett és meg nem engedett eszközökkel, melynek segítségével hatalmában áll az árak átalakulását tetőzése szerint mesterségesen befolyásolni.

TÁROZA.

CSÓKRÁKÉSZTŐ AJKAD...

Csókrákészítő ajkad vágyva nézem
Lányka, mert ez jól esik nekem;
Mámoritó csókodért od'adnám
Földi üdvöm, éltem, mindenem.

Vagyha kétkedel talán szavamban
Angyaloknak szép testvére Te,
Nézd milyen sovár és vágyban égő
Hű imádód bús tekintete.

Lányka, csalfa lányka mért kívánod;
Hogy epodve nézzelk csupán;
Vagy talán oly jól esik, ha látod
Vágyban égni ajkam csók után? —

Démon vagy te lány, de ah! hiú is,
Gyonge lelked úgy örül, tudom,
Látva mily kínos sóvárgva várom:
Ast a szót eper kis ajkadon.

Mond ki, hogy szeretni fogsz s szavadnak
Legyen édes csók a szálga,
Igy valóra válna minden álom,
S életem nem lenne mostoha.

Halaszthatatlan ügyek.

A bánatos özvegy, elegáns boudoirjában fogadta ügyvédjét. „Halaszthatatlan ügyek várnak elintézésre“. Ezt írta az ügyvéd és meghallgatásért eszedezik.

És a szép özvegy Ugrayné felültette legcsásosabb

pongyoláját. — Hat hónapja gyászol, és a gyász jól illett neki.

Azok a sötét, de áttetsző gyászszövetek, melyekből az özvegy pongyolái készültek, képesek lettek volna bármely férfi szívét meghódítani. — A fiatal ráfeszült a mellre, mely majd szétpattantotta a finom szövésű szálakat. A hőféhér kebel kidagadt a fodrok közül, s a legbájosabb ellentétet mutatta a hőféhér és fekete szín között.

A boudoir nehéz selymei illatoztak... Az amoros kárpit festőien hullott alá a noszfügő szőnyegre... Az ablak előtt óriási üvegdedényben arany halak ficzánkoltak, s a kagylók és kövek milliószor verték vissza a nap színét és szivárványt vetettek a szemközti támlásszűkre, melyben hanyagul dőlt hátra a szép asszony.

Tizenegy órára ígérte Sariathy Béla ügyvéd, az ugrai uradalom ügyésze a látogatást.

És pontosan megtartotta szavát. Az özvegy az utolsó redőt igazította el pongyoláján, s ép o perczen jelenti a komorna a látogatót.

Sariathy Béla megjelenése elegáns. Nincs sokkal túl a 30 éven s fekete szemei csodálatos szomorúsággal néztek a szép asszonyra.

— Asszonyom! bátorkodtam nyugalmát megzavarni — szól komoly, férfias hangon. Mentésemre szolgál, hogy az ügyek sürgősek és halaszthatatlanok.

— Isten hozta uram! — szól az özvegy hanyagul helyet mutatva az ügyvédnek. — Sajnálom, hogy olyan ritka vendég nálam.

— Az ügyek nem engedik...

— Oh tudom. Az ügyek és mindig ezek az unalmas ügyek. Ezért kerül a házunkat és teledkezik meg rólam tökéletesen.

— Ezer bocsánat asszonyom, de ez végtelen önmegtágadással jár és tessék elhinni.

— Nem hiszem.

— De asszonyom?

— Önnek más oka van arra, hogy elkerüli házamat. — Az egyetlen ok az, hogy a birtokot átadtam utódoknak, a kit engedelmlem holnap bemutatok.

Az özvegy hirtelen mozdulatot tett.

— Hát csakugyan távozik?

— Igen asszonyom. Ma azért jöttem, hogy a birtok állásáról, a függőben lévő ügyekről kegyedet informáljam.

— Igen!!? No ez jó mulatság lesz? Azt hiszem az ügyvédek azért vannak a világon, hogy az embereket halálra untassák. Birtok... telkek... termés, gabona ingó, ingatlan, váltó tartozás... Ez az ügyvédi kötelesség és az ember ne ásitson, mikor ilyet hall.

— Asszonyom!

— Oh csak kezdje! meghallgatom, mert kell! Csak arra kérem, hogy ha ájldozni lát az unalomtól, hát csengesse be a szobaleányt.

Sariathyt ez apró bosszantások rendkívül felizgatták.

Mit akarhat ez az asszony tőle? Mit akarhat ez a szírné, aki már ugyis meglopta a szívét?

Megkezdte az előterjesztést... Rendkívül bonyolult birtokügyek hagyatéki tárgyalások, kiegyesések előterjesztése volt.

Ugrainé a kebléről egy rózsát tépett le, és annak leveleit kezdte szalanként szedgetni. Nem figyelt az ügyvéd szavaira... sokkal jobban elfoglalta a saját lelke most, semhogy a jövedelmeivel törődött volna.

Az ügyvéd ezt nem is vette észre...

A szép asszony még folytatta a rózsátépést, magában gondolva hozzá a mondókát... Szeret... Nem szeret... szeret... szeret... szeret...

Ez volt az utolsó szírom.

Ezek ellen a mesterséges eszközök és tényezők ellen folyt a gazdák élet-halálharcza az utolsó évtizeden át; azonban ez a harcza a mai napig jóformán eredménytelennek bizonyult, hiszen a fedezetlen határidőüzletek, az őrési engedélyvel üzött visszaélések, mindenkifölött pedig a börzék közgazdasági szereplése ma is épp oly lerázhatlan bilincsekben tartják a termelő osztályokat, mint egy évtizeddel ezelőtt.

Az alacsony gabonaárakat a hagyományos mumussal: a túlermeléssel akarták elfogadhatóvá tenni, de ma már ebben épp úgy nem hisz senki, mint például az épp ellenkező elméletben, a mely azt bizonyította, hogy a háborúkra és járványokra szükség van, mert a föld terményeinek előállítására nem bir lépést tartani az emberiség szaporodásával.

Ma már mindeki tudja, hogy a természet bölcs alkotója úgy teremtette meg, hogy minden differencia önönmagában hordja ellenszerét: nagyobb a fogyasztás és viszont; a termelés növekedése a kultúra terjedésének, az igények növekedésének és finomodásának tudható be.

Valóságos istenkáromlás tehát azt állítani, hogy több kenyert ad az isten, mint a mennyi. kellene.

Igy aratás után majdnem mindennap azt olvassa az ember, hogy India túlprodukciója nyomja a világpiacot, hogy nálunk is nagyon bőséges volt a termés, nagy lesz a kivitel, stb. A másik oldalon pedig azt olvassuk, hogy ugyanabban az Indiában 17 millió ember éhez és hogy Magyarország népét kivándorlásra kényszeríti a nyomorúság.

A „túltermés“ mumusa ma már hitelét veszített argumentum; nagyon ráczáfolt a tudomány.

Nem a kenyér sok a földön, hanem az emberek kisebbik, falánk és élelmes része ki veszi a falatot a nagyobbik, az éheltlenebb rész szájából; a közvetítő kereskedelem az egyik helyről elviszi azt a gabonát, a mely ott a népnek eledelül szolgált volna, azért, hogy egy másik helyen mesterségesen összehalmozza s így az árakat leverje. Mit törődnek azzal, hogy Indiában éhínség dühög, nálunk pedig tönkre teszik a gazdát az alacsony árak! — A fő: az üzlet.

Csakis a világ gazdatársadalmának teljes szervezatlensége az oka annak az anomáliának, hogy a nemzetek összes gabonatermése, az egész emberiség mindennapi kenyere teljesen a börzéknek, ezeknek a senki által nem ellenőrzött magántestületeknek van kiszolgáltatva.

Ez a türehtelen helyzet, az eddigi harcok eredménytelen volta végre a legutóbbi években

egy radikális eszmét vetett föl s ez: a föld terményeinek teljes fölszabadítása a spekuláció hatalma alól.

A kizsákmányolt termelők közt mint a tűz terjedt el az egész világon a terv népszerűsége s ma már két kijegecsesedett irány áll előttünk, melyek eszközeire nézve eltérők ugyan egymástól, de végcéljuk egy és ugyanaz: a termelő osztályok függetlenségének kivívása.

Mig azonban Oroszország pusztán állami, hatalmi eszközökkel igyekszik néperől a mezőgazdasági válságot elhárítani, addig az erős német gazdatársadalom köréből egy másik mozgalom indult ki, mely szövetkezeti eszme segítségével, tehát társadalmi úton igyekszik a kérdést megoldani. Ennek az utóbbi mozgalomnak kimagasló jelensége volt az idej párisi nemzetközi gazdakongresszus, mely nagy lelkesedést közt elhatározta, hogy megfogják indítani az egész világon a gabonaértékesítő szövetkezetek alapítását. Ki van adva tehát a létért való további harcra új jelszava:

A gabonaértékesítést közvetlenül maguknak a gazdáknak kell kezükbe venni.

Delhányi Zsigmond.

A helyi és az általános társadalom egyik kiváló tagja, Delhányi Zsigmond, a szarvasi főiskola volt rendes tanára, itt helyben 43 évig tartó áldásos működése után nyugalomba vonulásának 3 ik évében, folyó 1900. évi okt. 4-én hosszabb ideig tartó szenvedés után elhalálozott.

Családi köre, főleg édes anyja, puritán egyszerűségében s fejelemességében neveit őt mindaddig, míg a gymnasiumi tanulmányok megkezdésére Aszódra került a vasszorgalmu tanár Koren István gondozása alá, együtt tanulván Sárkány Sámuel jelenlegi ev. püspökkel, Földváry Mihály, Petőfi Sándor stb. jeleseink társaságában s velök közösen versenyzett kezelő tanárak elismeréséért. A négy alsó gymnasiumi osztály végzetével a selmeczi Lyceumra ment, majd innen Pozsonyba került s az ottani jogakadémia iratkozott. hol két évi tanulmány után joggyakornokoskodott. Szelidélke azonban e zajos foglalkozási kört megszakítani nem tudván, vallásoslelkű édes anyja kérelmére a teológiára adta magát a pozsonyi lyceumban, a melyet ott dícséretesen elvégezván Jénába ment a negyvenes évek közepén, a hol nyelvészeti, bölcsészeti s teológiai tanulmányokkal foglalkozott, a papi és tanári pályára előkészült. Az 1847- és 1848. években Beniczky Márton földbirtokos családi körében nevelősködött, hol mivelődésére a fenkölt gondolkodásu urnő, Beniczky Mária széleskörű nyelvtudásával s művészi ízlésével jótékonyan hatott. A szabad ságharcz kínos megpróbáltatásai, Losonc égése

a betört oroszok vandalizmusa, az itteni szomszédságban fekvő Tázlaron lakó Beniczky családot folytonos izgalomban tartották. Nagy része volt Delhányi nyugodt, józan és kedélyes magatartásának abban, hogy az orosz tábornoktól általa kikért védelmi levéllel a nagyobb-mérvű zaklatásoknak és zsarolásoknak elejét vette. A nevelői foglalkozás a tanári pályára-irányítá Delhányi lépteit, s ezért 1853-ban zive- sen elfogadta az oszgyáni gymnasiumhoz való meghívását, honnan azonban egy tanév elteltével Rimaszombatba jutott, itt két éven át nagy szorgalommal s nemes lelkesedéssel tanított az alsó gymnas. osztályokban. Az 1855. évben Haviár Dániel, akkor már szarvasi lelkész ajánlatára, a helybeli főiskolánkhoz kapott meghívót, s ez időtől 1897. őszig tehát 43 évig szakadatlanul nálunk működött, tanítván az alsó osztályokban leginkább latint, magyart, földrajzot, számtant és mellékesen zenét. Vallásos kedélye nyelvi és nemzetiségi kérdésekben türelmes volt, de magyar nemzeti érdekek szolgálatában soha alku nem ismerő következetessége, áldott befolyással volt tanítványainak emberséges és hazafias fejlődésére. Igénytelen, szerénységében soha sem kereste másban a dicséretet, mint a közhasznu munkának a tanítás és nevelés ügyének lelkes szolgálatában. Ezért aratott a társadalomban tiszteletet és barátságot. Családi körében, a derült kedélyű neje életében, rokoni tanulókat tartott házában és saját gyermekeivel egyetemben azokat irányítani, gondozni és fejleszteni bírta. A szorosabban vett tanügyi szolgálatokon kívül, mint az alumneumnak s a később keletkező esteli közéletnek gondozója, és mint a főgymnasium pénztárosa, szintén kedvezőleg hatott arra, hogy a főgymnasium érdekei anyagilag rendeződjenek s felvirágozzanak. Sok oldal munkakörét zúgolódás nélkül töltö be, a midőn előre haladott kora, s ezzel járó betegeskedése megérlelték elhatározását, hogy hivatalos állásáról lemondva, valóban megérdemelt nyugalomba vonuljon. Született Pestmegyei Csóvárott, 1824 július 10-én és így életének 76 évig terjedő fáradozásai után, áldott munkássága élte alkonyán, szerető gyermekei és unokái körében lepte meg a halál. Beteljesült a régiek mondása, hogy: Succedunt novi, veteres migrate coloni. De a jelen kor készsége teszi az elhunyt tanár ravatalára a teljes elismerés babérokoszorúját!

A megboldogultnak temelése óriási részvét mellett tegnap d. e. 10 órakor ment végbe.

A család a következő gyászjelentést adta ki: Delhányi Béla ny. kir. adóttant és neje Jám bor Mária, Valéria, Béla, Vilma, Mariska és Zsigmond gyermekeivel, Delhányi Mariska öz. Valentinyi Jenőné István és Jenő gyermekeivel, Delhányi Zsigmond kir. bányamezőnök és neje Moldován Erzsébet Margit, Erzsike és Ernő gyermekeivel, öz. Valentinyi Jánosné szül. Szabó Ilona, Seberényi István nejevel és gyermekeivel, Seberényi József, Seberényi Gusztáv, Seberényi Lajos nejevel és gyermekeivel, Seberényi Matild férjével, Seberényi Otília férjével és gyermekeivel, Seberényi Mariska öz. Dr. Józsefszki Pálné gyermekével, Mocsáry Ferencz nejevel és gyermekeivel, Rakossányi Árpád, Dancs Szilárd, Dancs Ferencz nejevel, Dancs Árpád nejevel a széleskörű rokonság nevében is fájdalmas szívvel jelentik, hogy a logjobb édes- és nagyatya, nagybátya, sógor és rokon Delhányi Zsigmond a szarvasi ág. h. ev. főgymnasium nyugalmazott tanára f. hó 4-én d. e. 11 órakor életének 77-ik évében hosszú szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemei f. hó 6-án d. e. 10 órakor fognak az ág. h. ev. egyház szertartása szerint az ó-temetőben örök nyugalomra tétetni. Szarvas, 1900. október hó 4-én. Béké langjon porai felett!

Ujdonságok

— A király névnapja városunkban. Október hó 4-én, Ó Felsőge névnapján a helybeli rom. kath. templomban reggel 8 órakor hálaadó istentisztelet tartott.

— Gróf Csáky Albin a főrendiház elnöke. A király Széll Kálmán miniszter elnök előterjesztésére gróf Csáky Albin közszertartásban és közbecsülésben álló nagynevű országgyűlési képviselőket a főrendiház elnökének kinevezte. Gróf Csáky Albin, a volt kultusz-minisztert s az egyházpolitikai reformok megalkotóját kiváló egyénisége és ritka államférfiúi tulajdonságai kiválóképpen kvalifikálják a főrendiház elnökének kiváló méltóságára. Már amikor Szilágy lemondott, szó volt róla, hogy gróf Csáky Albint nevezik ki a főrendiház elnökévé, de ő akkor még hullámzó egyházpolitikai mozgalmak közepette nem volt hajlandó e méltóság

— Nem igaz! — kiáltott fel hangosan a szép asszony, mintegy önmagával társalognak.

Sarlathy meglepetve tekintett fel.
— Asszonyom! Ez telekkönyvi hiteles másolat!
— Igazságában nincs okunk kételkedni! — szölt az ügyvéd és folytatta az olvasást.

Két perc múlva Ugrayné az olvasást félbeszakította.

— Pardon ügyvéd ur!
— Parancsoljon!
— Ön szerelmes, nemde?
— Én asszonyom? — kérde Sarlathy meglepetve.
— Igen, ön.
— Nem vagyok szerelmes!
— Kibe?

— Nagyon különös kérdés asszonyom. Én mondatom, hogy zavarba hoz! Talán háborgatom... talán holnap...

— Igen, holnap... sosa! Nem akarom a gyűlöletes aktákat meghallgatni! — szölt és a kezében levő okmányt összegyűrte...

— Asszonyom, az iratokat átadom utódomnak.
— Hol vannak az iratok?
— Ime.
— Adja ide! Nem fogja átadni senki. Nem engedem meg! Érti? ön távozhatik, de...

— De...
— Semmi. Ön szabad, uram. Isten Önnel!
Sarlathy reszketett... Nem érthette e nagy izgatottság okát, és mély meghajlás után eltávozott.

Az ügyveg sokáig nézett... Azután sűrű könyvsápor ömlött végig az arcán...

A gyáva... a gyáva... a gyáva. Nem, nem, nem tudhatja bevallani. Pedig tudom, hogy szeret... Hát én mondjam meg neki. Igen!

A csengőt megrántotta.
— Hívja vissza Sarlathy urat! — szölt a szobaleányhoz.

Arcaáról letörülte könnyeit, de mikor az ügyvéd megjelent, akkor már ismét ott volt pilláján két gyémánt csepp...

— Asszonyom, parancsol!
— Igen, parancsolom önnek, hogy itt maradjon ebben a kastélyban!
— Az lehetetlen.

— Ön mondta az előbb, hogy nem szerelmes! Ön nem mondott igazat. Követelem, hogy őszintén beszéljen a saját érdekében!

— Hallgatni és tétetni akartam, de ön kényszerít a vallomásra. Igen, én szeretem a világ legszebb asszonyát.

Ugrayné örömeiben nagyot kaczagott... kebléből kitört a boldogság öröme és az ügyvéd karjaiba rohant.

— Az én vagyok. Én vagyok! Ugy-e?
— Te vagy, egyetlenem!
Sokáig tartották átölve egymást szóval, gyönyörrel.

Egy hosszú, édes csók után megszöalt a me-nyecske:

— És a birtok ügyei?
— Azok már rendezve vannak! Sziveinket egymás nevére telekkönyvezzük!...

elfogadására. Most elfogadta, és az ő nemes alakja di-
szere fog válni a főrendiház elnöki székének. A főren-
diház elnökségében beállott változás, holnap hétfőn fog
kijelenteni egy a képviselőház mint a főrendiház ülés-
eiben. A főrendiház e czélelől — mint értesülünk —
hétfőn ülést tart, melyen báró Vay Miklós fog elnökölni.
A királyi kézirat felolvasása után gróf Csáky Albin
elfoglalja majd az elnöki széket, ez alkalomtól mért
székfoglaló beszéd kíséretében. Ugyan az nap a főren-
diház tisztikara is tisztelni fog az új elnököt.

— **Képviselői közgyűlés.** A község képviselő
testülete folyó hó 3-án d. u. 3 órakor a tanácssteremben
közgyűlést tartott. A közgyűlésnek egyedüli fontos tárgya
a gyulai kir. törvényszéki elnök átírata volt, melyben-
kéri az építendő kir. járásbírói székének kijelölését.
A képviselőtestület hosszabb vita után — a tárgy fontos-
ságát tekintve — nem volt hajlandó ez ügyben végér-
vényesen dönteni, hanem úgy határozott, hogy november
hó 8-án tartandó közgyűlésen újra tárgyalassák, és csak
akkor fog a telek ügyben végérvényesen határozni.
Olvastatott a gyulai pénzügyigazgatóság 2644. számú
végzése, melyben tudatja a községgel, miszerint a kultúr
alap terhére kirótt illetéket a miniszter jóváhagyta s a
község fellebbezését elutasította. A képviselőtestület
ezben úgy határozott, hogy a kérdéses összeget a
culturalap 1901. évi költségvetés terhére előírni rendelte.
Ezek után több apróbb tárgy nyert kedvező elintézését.
A tanács több előterjesztését a képviselőtestület tudomásul
vette, mire a közgyűlés véget ért.

— **Országos képviselő választás Szarvason.**
Gróf Csáky Albin nagy nevű országgyűlési képviselő-
löknek a Király által főrendiházi elnöké — történet
kinevezetése folytán a szarvasi mandátum megürösödött,
annak választás utján való betöltése, valószínűleg még
e hó folyamán meg fog történni. A választás azt
hiszük nagyon simán fog lefolyni.

— **Október 6.** A függetlenségi kör helyiségében
október hatodikán, tegnap este a szarvasi polgárság
pártkülömbőség nélkül ünnepelte a gyásznapi évfordulóját.
A gyászünnepen Dancs Béla ügyvédjelölt olvasott fel.

— **Hivatali vizsgálat.** Sallai János orosházi kir.
járásbíró, kit a súlyos betegségben szenvedő Novák
Kamill gyulai kir. törvényszéki elnök helyett, a n. váradí
kir. ítélőtábla elnöke rendelt ki, f. hó 4-én d. u.
váratlanul Szarvasra érkezett, s e hó 5. 6-ik napjain
a szarvasi kir. járásbírói ügymenetnek megvizsgálása
czéljából községünkben időzött.

— **Tűz.** Folyó hó 4-én esztörtökön viradóra az
első tizedben tűz ütött ki. A tűz egy mellék épületet
hamvasztott el. Az épület nem volt biztosítva.

— **Szűreti mulatság.** A helybeli iparos ifjúság
által a mai napon tartandó szűreti mulatsága fényesen
igérkezik. A mulatság vonzó programja megis érdemi
az érdeklődést. A mulatságon a bíróné tisztet Eszter
Ilona és Tóth Margit kisasszonyok fogják betölteni.

— **Meghívó.** A szarvasi iparostület folyó év okt.
hó 15-én saját helyiségében ház szentelési ünnepélyt
rende. Délután 4 órakor díszközgyűlés. Tárgyak:
1. Elnöki megnyitó. 2. A testület történetét felolvasa
az alelnök. 3. Az Arad körületi iparosok rokkant- és
nyugdíjgyorsítási alapszabályának ismertetése. Este fél
7 órakor táncszal egybekötött társas vacsora. Belépti-
díj: Személyenként a táncmulatság és vacsorára 1
korona 60 fillér. Csupán a táncmulatságra 1 korona.
A tánc kezdete 8 órakor.

— **Szeghalmon** f. hó 1-én telepedett le Dr. ij.
Karay Gusztáv egyetemi orvostudor, a fűvárosi Szt.
János és Margit kórház alorvosa. A fiatal orvos szép
készséggel és nagy gyakorlati ismeretekkel kezdi
meg pályáját, s már a 3 évi kórházi gyakorlat magában
véve is jó ajánló levél. A Karay név megyénkben
nagyon jó hangzású név az orvosoké között, mert id
Karay Gusztáv M. Berényben 24. éven át volt tisztí
orvos hol lelkiismeretessége, szerencsés gyógyításai és
nagy tudása s főként humanus bánásmódja által a beré-
nyiek előtt felejthetlenné tette magát.

— **Meghívó** a békés csabai ágost. hitv. evang.
Rudolf-gymnasium új épületének 1900. évi október hó
18-án tartandó felavatási ünnepére. A felavatás ünne-
pnek sorrendje: 1. Délután 9 órakor isteni tisztelet
a békés csabai evang. nagy templomban. Az egyházi
beszédet tartja Szoborényi Lajos Zs. igazgatólel-
kész. II. Délután 10 órakor az ünnep folytatása a fő-
gymnasium tornacsarnokában: 1. Veni sancte. Eneklí
a Főgymnasiumi Enekkar. 2. Ünnepi beszéd. Tartja
Dr. Zsilinszky Endre felügyelő. 3. A főgym-
nasium történetének áttekintése. Előadja Bukovszky
János igazgató-tanár. 4. Hymnus. Eneklí a Főgymna-
siumi Enekkar. Délután 1 órakor társas-ebéd a Vigadó
nagytermében. A vendégek elszállásolásáról külön
ünneprendező bizottság gondoskodik, mely tisztelettel
fölkéri az érkező vendégeket, hogy szándékukat 1900.
október 10-ig a békés csabai ágost. hitv. evang. Rudolf-
gymnasium igazgatószávjával közölni sziveskedjenek.

— **A perzsa sah Budapesten.** Mint jó hívő
muzulmánok a perzsák szeszese italokat nem isznak s
igy az udvari ebéden a perzsa sah és kísérete csak
„Kristály” Szent-Lukács tündői hegyi forrás ásványvizet

ittak. Ez azonban igen jól ízlett nekik és a díszes
Hungária szállóban, a hol budapesti tartózkodásuk alatt
laktak, sem kívántak más vizet mint a melyet az
udvari ebéd megismertek. A Hungária szálló igaz-
gatóját Burger urat, Eminé Sultane Sadzazam nagyvezér
megbízta, hogy a Szt. Lukácsfürdő kútállalatnál egy
nagyobb küldemény Kristály ásványvizet megrendeljen.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálatára**
Kruspér Pál kir. főmérnök és az államépítészeti hivatal
főnökeinek elnöke alatt Szegeden szervezett bizottság
vizsgálatát 1900 évi október hó 13-án d. u. 3 órakor
kezdve a m. kir. államvasutak szegedi szivattyú telepén
fogja megtartani, miről érdekeltek azon figyelmeztetéssel
értesítettek, hogy a vizaga letételére vonatkozó —
kellően bélyegzett s felszerelt — kérvényeiket a fent
megnevezett bizottsági elnökél (Szeged, Posta-palota)
kell megelőzőleg benyújtaniok vagy beküldeniök.

— **Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább
az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek biztos
óvszer a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát
szives olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt.-Lukács-
fürdő hegyi forrás hirdetésére.

— **Lapunk mai számában** megjelent „Eladó föld
birtok” című hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmét.

IRODALOM.

Uj formák. Egy egész korszaknak jellemző adata
lesz az, hogy mikor a „Magyar Szó” lelkes csapata
összeállott a Szabadelvűségnek, az Igazságnak és a Ma-
gyarságnak erős szavú riadóját megteremteti: új formá-
kat kellett megalkotnia. Az újságitásnak meglévő ezernyi
szabályait a megalkuvás, az elfordítás, a talpnyaló dí-
csőítés és az aggodó megjuhászodás foglalta le magának;
ám az igazmondásnak nem volt taposott ösvénye Ma-
gyarországban. Forrongó erővel kellett tehát a „Magyar
Szó”-nak utat törnie a kietlen sziklarétegen át.

Ime, így született meg a „Magyar Szó” mai új,
szokatlan, friss formájában. De csak látszólag a forma
az új, valójában a tartalom az. A forma csak köntöse
annak a nagy és szabad szellemnek, mely e lapnak
minden rovatát irányítja. A „Magyar Szó” nem elégszik
meg azzal, hogy édeskes hangú társalgója legyen a
közönségnek. Harczi jelmezen s nem kozmopolita
frakkot öltve áll a küzdők sorai elé. Ez az egyetlen
harc, melynek nyomán nem a pusztulás, hanem a
föllandulás jár: a harc az Igazsáért.

A „Magyar Szó” Magyarországnak legagilisabb és
legmagyarabb lapja. Harcos lap, mert hiszen ma a
magyarságot Magyarországon harcolni kell. De újság
is, a mely olvasóit pontosan tájékoztatja, hogy mi az,
a mié-rt és mi az, a mi miatt harcolnunk kell.

Budapesten este 6 órakor, a vidéken kora reggel
ott van minden olvasó kezében, tájékoztatva őt a nap
eseményeiről s megadva neki az információkat ama
nézetek fölől, a melyek az ország fejlődésének irányaira
nézve a közönséges mérteken fölül álló hazafiak gon-
dolkodásában kiképződnek.

A „Magyar Szó” előfizetési ára: egy évre 28 kor.,
félre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy órá 2 kor.,
40 fill. Előfizetéseket legelőnyösebb postautalványon
közvetlen a kiadóhivatalhoz Budapest, IV., Sarkantyus-
utca 3 sz. alá küldeni.

C S A R N O K.

A hűtlen.

Mosolygott, midőn megszületett. Nem tudom vajjon
a tavaszi nap aranyugrai voltak-e azok, melyek —
az ablak fehér függönyei mögött belopódva — neve-
tésre tanították, — nevetett, még mielőtt a világot
először igazán látta volna.

— Jó reggelt! Itt vagyok!

A napsugár vele együtt nevetett, jóllehet nem
volt joga nevetni, mer: ő nemcsak egy ébredő, hanem
számos búcsúzó léleknek is a szemébe sütött.

É az őz, öreg asszonynak, ki a mosolygó gyer-
meket keresztelni vitte, hullottak könnyei bánatos ajkai
fölött, midőn arra gondolt, hogy leánya az ifjú asszony,
a gyermek anyja, életét egy fiatalbért cserébe adta.
Künn a temetőben feküdt és a hideg, nedves föld fedte
testét.

A csecsemő azonban, kinek ő életet adott, mo-
solygott.

„De miért adtak neki ilyen nevet? Elis!”

Elis! A nagyanyja mondta ki zokogás közben.
A megboldogult szintén így hívták. Az atya azonban,
ki szintén jelen volt a keresztelésnél, kezdetben nem
tudott szólni, csak később s akkor is csak halkán
hangzott el ajkáról gyermekének neve; Elis. Ő nem
volt vig.

— Erzsébet! — szólt a plebános erős és mély
hangon, melytől a kis kápolna falai vidáman visszhang-
zottak. Es Elis mosolygott.

— Láttatok már valaha olyan gyermeket —

mondta a nagymama, a mely folyton, de folyton nevet.
Ő csak egyszer láthatna anyád, csak egyszer, a jó!

Szeme könnyezett, miközben a gyermeket csókolta.
Az azonban folyton ide-oda mozgott, nyugtalankodott s
nevetett, míg csak a nagymama-megszűnt sírni s a
kicsivel az előcsarnokban egynehányszor megtordult, a
mennnyiro azt vén s fáradt lábait megengedték.

Így nőtt Elis s idővel naggyá lett. Öröm, kedé-
lyesség, szeretet, világosság hatolt ott, a hol ő volt;
betegség, gond, inség eltűnt jelenléte mellett.

Hiszen a világ olyan szép, olyan gyönyörű. Midőn
a madárkák csicseregnek a lombos ágakon s ezer meg
ezer virággal van telve a mező s a liget, midőn a rét
fénylik a verőfényes meleg napsugaraktól, ilyenkor
kinek a szíve no ujongna örömeiben.

Ilyen volt Elis élete. Mindig tavasz honolt szívé-
ben; mintha csak álom lett volna élete, egy szép,
kedves álom, mely ittas szerelemtől s elragadó kedvtől.

Mint az álomban, úgy tündek az évek.

Mintha álom lett volna, midőn Arthur munkától
édes keze először átkarolta, midőn oltárhoz vezette
ugyanabban a kápolnában, mely keresztelésének is
szemtanuja volt.

Ó mily boldogság! Atyja s nagyanyja természe-
tesen már rég a földben voltak. De vajjon azért a
természet nem volt-e oly szép s a madárkák nem
csicseregtek-e oly vidáman, mint azelőtt.

Elis nevetett s véle Arthur, valahányszor csak
látta, de nevetett az a kis jószág a gyermekágyban is,
miközben kerek kacsóival s lábival pajkosan hadonászott.

De Arthur ajkáról a mosoly idővel eltűnt, mert
az ő munkához szokott s a munkától édes keze szü-
netelt s csak midőn Arthur Elis örökké vidám orcáját
látta, volt észlelhető egy gyenge mosoly, egy féltékeny
mosoly, egy szomorú mosoly. Hisz Elis még mindig
bearanyozták a napsugarai, a gond, a betegség, az
inség, az éhség eltűnt tekintete elől. S vajjon nem
volt-e az újság Arthur előtt?

Elis azonban nevetett. Nevetett, mert ő egy
pompásan ékesített teremben állott. Magas, egész a
torem tetejéig érő tükör egész bájos alakját megmutatta,
közepén pazar csillár csüngött, melynek számos ága
mindentüvé világosságot árasztott; lábait pedig puha
szőnyegen jártak, mely az egész padlót bevonta. Ő
mily szép volt! Micsoda pompa! mily gazdagság...
S mily vidáman lógott a tűz a mitologiai alakokkal
díszített márványkemencében.

Elis pedig szeretett, de bájos ajkának édes mo-
solyát ellopta egy férfi-ajk számtalan csókjával.

Elis mosolygott és két finom jól ápolat kar átka-
rolta nyulánk testét s forrón kebléhez szorította.

Az idő tovarohan, de megbosszúlatlanul semmit
sem hagy.

Künn a deczemberi hideg szél össze-vissza ker-
gette a hórétegeket, végig zúgott a kietlen s néptelen
utczákon.

Elis nevetett, a kéj mámorában úszott, midőn egy
erős, de tompa zaj hallatára önkénytelenül az ablakhoz
ugrik.

Egy férfit gyermekkel kezén alátémetett a ház
tetőről lezuhant jégréteg.

A szomszédok kirohannak, körülállják...

— Oh Arthur, oh Arthur — kiált Elis kétségbe-
esetten.

A szomszédok összesűnnek, mintha valami titok-
zatos dolgról beszélne nek s a tompa zajból csak két
hang jut a fényesen kivilágított ablakhoz: Meghalt
gyermekével.

Elis pedig nevetett. Borzalmas nevetés! Nevetés
melynek láttára a szemlélt önkéntelenül télelem, ijedt
ség, borzadály fogja el: az örület nevetése. A megtört-
női alak, szétkúszalt hajjal s kifejezés nélküli, zavart
szemekkel lelkiismeretének furdalása elől férje s gyer-
meke elől keres menedéket.

Igy halt meg Elis.

K. Béla.

Felállítás szerkesztő: SZIKES ANTA L.

ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses
tudomására hozni, miszerint helyben Szent
István király utca 701 számú saját házamban

férfi szabó üzletet

nyitottam. Vállalkozom minden e szakmába
vágó munka gyors és pontos elkészítésére a
legjutányosabb árban.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve,
vagyok

Szarvas, 1900. október hó,

mely tisztelettel

Brusznyczki János,

férfi szabó.

Eladó ház.

A Beliczey-utca 10 számú

o o o h á z a m o o o
kedvező fizetési feltételek mellett jutányos áron eladó. Venni szándékozók értekezhetnek a tulajdonos

Korik Jánossal.

Eladó földbirtok.

A gróf Károlyi Alajos örökösei tulajdonát képezett Lajoshegyesi (Lajoshalmi) mintegy

2500 kishold területű elsőrendű buzatermőföld

kisebb-nagyobb részletekben, de egyszerre, jutányos ártól szabadkézből eladó.

E részben felvilágosításokkal szolgál bármikor, de különösen szerdán és szombaton délutánonként a főügyész hivatalban Dr. Hódi Mózes t. főügyész Hódmezővásárhelyen, mint a tulajdonosok megbízottja, a ki levélbeli megkeresésekre is válaszol.

Eladó földbirtok.

Dr. LENGYEL

nyírfa-hájszám

kir. szabad. Svédhonra. Már magában véve azon növényi nedv, amely a nyírfa-ból kifolyik, ha annak törzsét megturjuk, emberemlékezést óta mint a legkitünőbb széplőszert volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a felkeltő utasításai szerint balzsammá alakítatik át, csak akkor nyer újszólóan csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészt, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyönggédé válik.

Ezen balzsam kisimítja az arcon a ráncokat és himlőhelyeket, újja arczsint, a bőrnek fehérséget, gyönggédé- és üdéséget kölcsönöz; a legviridabb idő alatt eltávolítja a szepit, májfoltot és anyajegyeket, orrvörös-séget, bőrráktát a bőr minden más egyéb tisztáltságát. Ara egy kórónak használati utasítása.

3 kor. Kapható minden jobb gyógyszerárban. A nyírfa-balzsam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a dr. Lengyel-féle **Opokrémet** használni. Egy tévely 1 korona 20 fillér. A dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan a legalkalmasabb higiénikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivatva van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér. Főraktár Magyarországon részére: **TÓTH JÓZSEF** gyógyszerár Budapestben. Király-utczán.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.

M. K. EGYETEM VEGY-TANI INTÉZETE

KRISTÁLY

SZTLUKACSFURDOI HEGYIFORRAS ICENTISZTA BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ FÜSZKERESKEDESBEN VENDEGLOKKBAN ÉS MINDEN VASUTI ÉTKEZO KOCSIBAN.

SZARVASON: Pletenik József, fűszer és ásványvíz kereskedésében.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint helyben a plasztóron levő Buk Adelf-féle hátszám

a kenyér-sütődét

megnyitottam, a hol minden nap frissen sült fehér házi kenyeret kilójai 20 fillért lehet kapni. Midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozom, nem mulasztatom el becses pártfogásukat kérni.

Szarvas, 1900. szeptember hó.

Tisztelettel:

Ujváry István.

Hirdetés.

A gróf Csáky Albin és a Bételhem utca sarkán levő házamban egy lakás, mely áll egy bolt helyiséggel, három utca, egy udvari szoba, konyha, kamara, pincze, fűszár és egy nagy kert használatával, november 1-étől kezdve bérbeadó, esetleg kedvező feltételek mellett eladó.

Bérleni szándékozók értekezhetnek a tulajdonossal

Marsal Jánossal.

Sürgöny cím: Nádházy Szarvason.

Alapított 1879 ik évben.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason.

(Kórház utca 1260 házsám alatt saját házában.)

elvállal mindenféle temetések — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbá mindenféle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók 1 frttól feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttól feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttól feljebb. A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít.

Kiváló tisztelettel: **Nádházy János.**

Valamint ércz koszoruk.

Nyomatott Dantzy Sándor könyvnyomdájában Szarvason 1900.